

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Національна академія педагогічних наук України
Полтавська обласна рада
Мала академія наук України
Полтавський університет економіки і торгівлі
Полтавський державний аграрний університет
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

КАФЕДРА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ІМЕНІ І.А. ЗЯЗЮНА

Всеукраїнський науковий форум

**"СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО МЕНЕДЖЕРА:
МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА, ПЕРСПЕКТИВИ"**

13–14 березня 2025 року

Полтава 2025

УДК 378.04:005.95(062)

С91

Сучасні технології формування конкурентоспроможного менеджера: методологія, практика, перспективи : матеріали Всеукраїнського наукового форуму (м. Полтава, 13-14 березня 2025 р.) / за заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. – 284 с.

Друкується за рішенням вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол № 10 від 27 лютого 2025 року)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Мокляк Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В.Г. Короленка;

Кононенко Жанна Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі.

Збірник містить матеріали, присвячені сучасним проблемам професійної підготовки менеджера. Для наукових працівників, викладачів, студентів, магістрантів вищих навчальних закладів, керівників, педагогів.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей

© Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

© Автори, заг. ред. М.В. Гриньової

*Олена Левків
Валентина Водяна
(м. Тернопіль)*

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА

У сучасних умовах освіти особливого значення набуває розвиток креативного мислення у дітей, адже воно є основою для формування особистості, здатної адаптуватися до швидких змін, приймати нестандартні рішення та генерувати нові ідеї. Молодший шкільний вік вважається оптимальним для розвитку творчих здібностей, оскільки діти цього віку мають високу пластичність мислення та природну допитливість.

Мистецтво є одним із найбільш ефективних засобів розвитку креативного мислення, оскільки сприяє формуванню уваги, емпатії, емоційного інтелекту та вміння висловлювати свої думки в різних формах. Художня діяльність (малювання, ліплення, музика, театр) стимулює дитячу фантазію, навчає експериментувати, комбінувати кольори, форми, звуки, рухи, що в подальшому сприяє формуванню нестандартного підходу до розв'язання проблем.

Інтеграція мистецтва у навчальний процес дозволяє не тільки зробити навчання цікавішим і ефективнішим, а й сприяє розвитку особистості дитини в цілому. У зв'язку з цим особливої уваги потребує вивчення методик і підходів, які допомагають педагогам стимулювати креативне мислення молодших школярів засобами мистецтва.

Проблема розвитку креативного мислення у дітей молодшого шкільного віку розглядалася багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями. Дослідженням цієї теми займалися В. Павлюх (Павлюх, 2023), В. Приймак (Приймак, 2020), Дж. Рензуллі (Рензуллі, 1978), Е. Торренс, Ю. Чапюк (Чапюк, 2018).

В. Павлюх вивчала взаємозв'язок між мистецькою діяльністю та формуванням креативного мислення у дітей різного віку. В. Приймак проаналізувала роль інноваційних технологій у розвитку творчого потенціалу дітей початкової школи та визначила ефективні методи стимулювання креативності. Дж. Рензуллі у своїй моделі обдарованості відзначав значення мистецтва у формуванні креативності як ключового елемента розвитку талановитих дітей. Е. Торренс розробив тести для оцінки креативності, які підтвердили важливість творчої діяльності у розвитку мислення.

Ю. Чапюк наголошувала на важливості інтеграції художніх засобів у процес навчання іноземних мов, що сприяє розвитку творчих здібностей.

Мистецтво відіграє важливу роль у формуванні та розвитку креативного мислення. Воно стимулює увагу, допомагає знайти нестандартні рішення, розвиває гнучкість розуму та здатність до експериментів. Завдяки мистецькій діяльності людина вчиться бачити світ по-іншому, аналізувати події через призму образів, асоціацій та символів.

У сучасній освіті мистецтво є потужним інструментом для розвитку творчих здібностей дітей. Використання різних мистецьких методів у навчальному процесі дозволяє виховувати не лише художні навички, а й сприяти розвитку критичного мислення, комунікативних здібностей та емоційного інтелекту.

Мистецька діяльність сприяє розвитку трьох основних аспектів креативного мислення:

1) Гнучкість мислення – це здатність змінювати підхід до вирішення завдань. У процесі творчості діти часто стикаються з необхідністю адаптації своїх ідей до нових обставин, що розвиває навички нестандартного мислення.

2) Оригінальність – уміння створювати нові ідеї, не схожі на традиційні чи звичні рішення. Художня діяльність стимулює пошук унікальних рішень, оскільки кожен творчий процес є неповторним.

3) Образне мислення – перетворення абстрактних понять у візуальні або символічні форми. Малювання, музика, театр чи хореографія допомагають дітям виражати свої думки через образи, що покращує їхню здатність до концептуального мислення.

З розвитком освітніх методик з'являється все більше способів стимулювати креативне мислення засобами мистецтва. Серед найефективніших педагогічних технологій варто виділити такі методи:

1. Проектна діяльність. Цей метод передбачає створення художніх робіт, колажів, театральних вистав, які вимагають від дітей застосування уяви, аналітичних навичок та командної роботи. Проекти можуть охоплювати різні види мистецтва: від живопису до мультимедійних інсталяцій.

Наприклад, при створенні театральної вистави діти не лише грають ролі, але й розробляють сценарії, створюють декорації, обирають костюми. Це вимагає від них креативного підходу, співпраці та уміння адаптуватися до змін.

2. Метод асоціацій. Метод асоціацій передбачає використання несподіваних поєднань образів у малюванні, літературній творчості чи музиці. Він допомагає розширити межі сприйняття та розвинути уяву. Наприклад, дитина може створювати малюнки на основі почутих музичних творів або писати історії, спираючись на випадкові слова чи картинки.

3. Інтерактивні технології. Сучасні методи навчання включають проведення творчих майстер-класів, обговорення мистецьких творів, інтерактивні ігри. Використання мультимедійних засобів дозволяє зробити процес навчання більш захопливим. Наприклад, інтерактивні виставки чи віртуальні екскурсії допомагають дітям глибше розуміти мистецтво і його роль у культурі.

4. Гра як метод навчання. Гра є одним з найкращих способів розвитку креативного мислення, оскільки вона дозволяє дітям вільно виражати свої ідеї, моделювати ситуації, експериментувати. У театральних імпровізаціях або художніх завданнях діти можуть знаходити нові рішення, розвиваючи при цьому свою уяву та гнучкість мислення.

Педагоги можуть використовувати різні види мистецької діяльності для розвитку творчого потенціалу учнів:

– живопис і графіка – стимулюють розвиток дрібної моторики, просторового мислення, допомагають виражати емоції через кольори та форми.

– музика – розвиває слухове сприйняття, ритмічне відчуття, впливає на емоційний стан та асоціативне мислення.

– театр – сприяє розвитку мовлення, уяви, комунікативних навичок, допомагає дітям перевтілюватися та створювати власні образи.

– хореографія – впливає на фізичний та емоційний розвиток, сприяє гармонізації внутрішнього стану через рух.

Отже, розвиток креативного мислення у дітей засобами мистецтва є важливим напрямом сучасної педагогіки. Інтеграція мистецьких методик у навчальний процес сприяє розвитку уяви, гнучкості мислення та творчого підходу до вирішення завдань. Використання проектної діяльності, інтерактивних технологій та інших педагогічних методів дозволяє ефективно формувати креативність у молодших школярів.

Мистецтво є потужним засобом розвитку креативного мислення, оскільки воно допомагає дітям вільно виражати свої ідеї, мислити нестандартно, експериментувати та

шукати нові рішення. Використання сучасних педагогічних технологій, таких як проєктна діяльність, метод асоціацій, інтерактивні технології та гра, дозволяє зробити процес навчання більш ефективним і захопливим.

Список використаних джерел

1. Павлюх В.В. Розвиток креативності в учнів різного віку : навч.-метод. посіб. КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського». 2023. 72 с.
2. Приймак Валентина. Розвиток креативного мислення молодших школярів у процесі навчальної діяльності засобами інноваційних технологій. *Креативність особистості як фактор інноваційного розвитку суспільства: зб. наук. праць*. Вип. 2. Житомир: ФО-П Левковець Н.М., 2020. 188. С. 18–122.
3. Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness: A re- examination of the definition of the gifted and talented. Storrs, CT: University of Connecticut, Bureau of Educational Research Report Series. URL: <https://surl.li/uqhvti>
4. Чапюк Ю. С. Дидактичні умови розвитку креативного мислення молодших школярів у процесі навчання іноземних мов : дис. ... канд. пед. наук ;; Східноєвропейський нац. ун-т ім. Л. Українки ; Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Тернопіль, 2018. 232 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ» СТУДЕНТАМИ ІІ КУРСУ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА <i>Куторжєвська Л. І</i>	119
РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА <i>Левків О. В., Водяна В. О.</i>	123
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ <i>Лещук Н.В., Водяна В. О.</i>	126
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ <i>Лисиманка В.Я., Водяна В. О.</i>	129
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ <i>Лобко С. О.</i>	131
ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ МИСТЕЦТВА <i>Лучкей Н.І., Водяна В. О.</i>	136
ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПРИКЛАДНІ ПІДХОДИ <i>Люлька Г. А.</i>	138
ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ <i>Максімова І.М., Галушак Л. Б.</i>	144
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ОСВІТИ <i>Марценюк Т.І., Щербань М. М.</i>	145
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: РОЛЬ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ <i>Матіяш В. В., Водяна В. О.</i>	148
РОЛЬ STEM-ОСВІТИ В ЕМОЦІЙНО ЦІННІСНОМУ РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ <i>Мишишин Х., Водяна В. О.</i>	151
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ TEAM BUILDING (КОМАНДОТВОРЕННЯ) ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ КЕРІВНИКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ <i>Мошенська Н. В.</i>	154